„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
ШЕСТ ПУТА НА НЕДЕЉУ,
осим на дан после света.

Претплата и огласи
ваљу се на администрацију
а рукописи
уредништву „БРАНИКА“
у НОВИ САД.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К 28 или 35 дин.
на по године: К 14 или 17½ дин.
на четврт год.: К 7 или 8¾ дин

Поједини бројеви стају
10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 потура од реда
ситних слова.

Уредништво и администрација
»Браника« налази се у кући
дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска ул. бр. 11.

Број 273. У Новом Саду, у суботу 3. (16.) децембра 1905. Година XXI.

Врхунац дахилука.

Наша народно-црквена автономија дошла је у ћор-сокак. То осећа велики део српскога народа, то осећа сав свестан свет у нас. *Партизанство* обузело је наше црквене општине, обузело наше епархијске власти, а код наше највише автономне власти, код радикалскога саборскога одбора влада прави *дахилук.*

Радикална странка са својим партизанством не само да компромитује нашу народно-црквену автономију, што даје повода да се државна власт мешa у нашу народно-црквену автономију, већ са својим партизанством може проузроковати, да државна власт нашу народно-црквену автономију сасвим покоси. Врло је рђав знак, што је државна власт мимо наше автономије за Текелијин фонд у Будимпешти установила *патронат*, а што је за велики Текелијин фонд у Карловцима именовала *старатељство.* То је оно, што државна власт нема поверења, да радикалски саборски одбор са својим партизанством може правилно да рукује тим великим фондовима. Да! То су повреде наше народно-црквене автономије, које се не дају правдати, али које се разјашњавају партизанством радикалскога саборског одбора.

У свом партизанству радикалски је саборски одбор у небројеним случајевима поступао дахијски. Дошле су на ред и оне српске земљорадничке задруге, које *нису* радикалске и о којем поступку је недавно писано у овом листу. Но има једна ствар, у којој је радикалски саборски одбор поступао на начин, који се може назвати: *врхунац дахилука.* То је ствар *дра Полита.*

Хоћемо-ли о тој ствари да пишемо? Личне ствари обично нису за публицистичку дискусију. Али кад личне ствари осветљују читав један положај, онда оне добијају општи значај. Пре две хиљаде година држао је Цицерон своју знамениту беседу: pro domo sua. Била је то сасвим лична ствар Цицеронова. Тицала се његове *куће*, али је та лична ствар имала свој значај, што је осветлила положај у старом Риму. Цицеронова беседа: pro doma sua, има и данас после две хиљаде година свога значаја.

Ствар Политова није само његова лична ствар, већ је значајна за данашње стање наше народно-црквене автономије и за партизанство, које у њој влада.

Др. Полит био је 27 година фискал српских народних фондова. Уплаћивао је мировинском уредбом прописане прилоге за мировински фонд. Кад је „мајски“ сабор са фискалатом друкчије расположио, заискао је др. Полит, према годинама своје службе, *мировину.* Али радикалски саборски одбор неће да му да ту мировину. Зашто? Је-ли др. Полит можда путем дисциплинарне истраге отпуштен или се можда огрешио ма о који параграф мировинске уредбе, по којој не би му припадала мировина? Ништа од тога. Е, па како је онда *могуће* да му се не да мировина? — питаће свет. У других народа тако што није могуће, али у нас Срба је и то могуће.

Кад је од народно-црквенога сабора створена мировинска уредба добила превишњу потврду, позвао је тадањи саборски одбор све фондовске чиновнике, да по мировинској уредби имају уплатити у мировински фонд основни улог и уплаћивати редовне прилоге. То је учинио и др. Полит са осталим фондовским чиновницима. У течају времена на основу тих уплата добили су неки чиновници и неке удовице мировину по пропису мировинске уредбе из мировинскога фонда.

Тадањи саборски одбор о изведењу мировинске уредбе известио је „мајски“ сабор. Јест! али радикалски „мајски“ сабор, да би натрунио тадањем саборском одбору, пронашао је да тадањи саборски одбор није требао старе фондовске чиновнике прогласити „сталнима“, но зато је „мајски“ сабор таки овластио радикалски саборски одбор да *своје нове чиновнике* прогласи „сталнима“.

Код чиновника саборскога одбора нема рестаурације, али зато је ипак нови радикалски саборски одбор по својој драгој вољи отпуштао и намештао фондовске чиновнике.

Молбеница дра Полита за мировину била је додељена на реферату првом јуристи радикалскога саборскога одбора: дру *Жарку Миладиновићу.* Држао је код себе ту молбеницу *три године.* Напослетку: све мислио, на једно смислио.

Др. Жарко Миладиновић, који је написао читаву књигу о нашој народно-црквеној автономији, те поједине одредбе у свом „*Тумачу*“ тумачио, кад је реферисао ствар дра Полита, *начинио се луд.* Он није хтео да зна за разлику између *привременога стања наше автономије и између положаја чиновника у том стању.* Др. Жарко Миладиновић начинио се луд да не зна да су за време Бахове системе од године 1849—1855., кад је била провизорија, сви чиновници били привремени, али зато су ипак ти чиновници добијали своју мировину. Др. Жарко Миладиновић начинио се луд, е не зна, да је и од г. 1860.—1867. у Угарској била провизорија, те сви чиновници били привремени, али зато су ипак добијали своју мировину. Др. Жарко Миладиновић начинио се луд, е не зна да провизорно стање у Босни и Херцеговини траје већ 27 година, па су тамо сви чиновници провизорни али зато ипак сви добијају мировину. Др. Жарко Миладиновић начинио се луд, е не зна да у привременом административном стању привременост не значи то, да привремени чиновник не може добити мировину, него то, да при промени административнога стања државна власт има право да са привременим чиновником располаже по својој вољи, што при дефинитивном стању са сталним чиновником не може чинити. Привременост не алтерира право на мировину.

Кад је дакле радикалски саборски одбор усвојио пирамидалну *несмислицу* дра Жарка Миладиновића, да дру Политу *не припада* мировина, што је био чиновник у привременом својству, ма да га је тадањи саборски одбор са осталим чиновницима прогласио за *сталнога*, — то је тај радикалски саборски одбор учинио или *глупости* или *неваљалство или обоје. Лепа је то привременост, која траје 27 година!* Али шта је са оним фондовским чиновницима, који су били у *истоветном положају* као и др. Полит, па су добили мировину, те ју и данас уживају? Њима нови радикалски саборски одбор *није* одузео мировину, нити их позвао да врате подигнуту мировину, која им по логици радикалскога саборскога одбора исто тако не би припадала као ни дру Политу, јер су и они били само „привремени“!

Но шта ће дру Политу мировина кад је он себи као фондовски фискал већ стекао своју мировину! Да, то тако радикали телале по народу. Али је *факт*, да др. Полит свој *наслеђени* иметак у земљи и онај, што га је својом приватном праксом *пре* фискалата привредио — *ни са једним недељем земље од дохотка фискалата није проширио.*

Па хоћемо-ли још и о том говорити, да кад и не би постојале потребне формалности, као што постоје за мировину дра Полита, да његово политичко деловање, његова прошлост, заслужују онога обзира, што га имају сви цивилизовани народи према својим политичким личностима.

Др. Полит, да је остао код банскога стола у Загребу, поступио би, те би имао данас мировину од 10.000 Круна. Али он је резигнирао на своје лепо звање, отишао са другим Словенима на московску изложбу. Тамо је Русима говорио о Српству, о будућности Словенства, па су га Руси на раменима носили. Али кад се вратио из Русије, претрпео је ужасна гоњења. Није могао добити адвокацију у Хрватској-Славонији, мада је имао прописани адвокатски испит. Морао је учити њему непознат мађарски језик да положи адвокатски испит за Угарску, где је адвокација слободна. Али и ту је такођер имао ужасних тешкоћа, док је био припуштен адвокатском испиту.

Да! Српски народ није још заборавио оне људе, који су били на московској изложби. Али радикалски саборски одбор то је давно заборавио.

Др. Полит је био седам година посланик на хрватском, а једанаајест година на угарском сабору. Шта је он на тим саборима говорио, то памти српски народ, али радикалски саборски одбор то је давно заборавио.

Др. Полит бранио је *Милешића* о свом „руву и круву“ у најстрашнијем времену српско-турскога и руско-турскога рата. Намучио се у оном зимњем добу ходајући при цичи зими четири пута на дан из Пеште у далеку „Фортуну“ у Будиму, и читајући три недеље пластове од аката, а водећи при расправи препирку са државним одветником пуних осам дана. И Политову обрану Милетића памти српски народ, али радикалски саборски одбор давно је то заборавио.

Ох! да Милетић, који је при јавној расправи свога браниоца сузних очију пољубио; који му се после затвора посебним писмом за обрану захвалио — да он може знати за поступак радикалскога саборскога одбора против дра Полита — он би се морао у гробу превртнути.

Али шта се ми чудимо поступку радикалскога саборскога одбора против дра Полита? Шта се чудимо, да му ускраћује заслужену мировину? Није-ли радикалима *партизанство* главна ствар. Не стоји-ли њима *партизанство више него Српство?* Где се тиче партизанства, ту радикална странка, ту радикалски саборски одбор нема ни Бога ни душе.

Радикалско партизанство начинило је од Срба Турке и дахије. Они, који су седели у радикалском саборском одбору и донели одлуку, којом ускраћују дру Политу мировину, ти су у свом партизанству поступили турски и дахијски. *Показали су врхунац дахилука.*

⊙

„Револуција“ у Ердељу!

* **Будимпешта,** 1. (14.) дец.

Мађарске новине ударише звона на ларму: у Ердељу се спрема револуција! Права правцата револуција, онаква иста, каква беше 48-сме године. Из Беча шаљу новаца и оружје, а бездушни агитатори иду од села до села, позивају народ на оружје, свештеници у црквама, учитељи у школама, људи на рогљевима, под сувачама, у биртовима, школска деца у скамијама, па и врапци на крововима — сви у глас вичу, прете, цвркућу: револуција! револуција! Права правцата револуција са свима грозотама и страхотама својим, баш онако исто као 48-сме године.

У керепкој је долини поремећена јавна сигурност. Становништво живи у страху и трепету. Жандармерија се осећа слабом. Због тога су у Нађхалмађ послате две компаније војника. Друге две компаније су послате у Керешбању. Из Клужа је пак жандармеријско заповедништво послало у Офенбању и Топанфалву четрдесет и пет жандара, јер је сама жандармерија тих места искала појачања.

А против кога се спрема ова револуција? Но, ту се мађарски листови већ не слажу тако јако. Већина их вели, против Мађара и мађарског народа — онако као 48-сме године. Други веле, да је то револуција против капуташа, против господе, против Чивута. То је додуше мало повелика разлика, — али за нас је то у овај мах свеједно. Главно је то, да се спрема права правцата револуција. Шта више већ је и букнула...

Тај ердељски устанак већ има своје Невесиње. То је село Појењ. То село има свог Чивутина, односно Чивутин има своје село. У Угарској то је свугде тако. Тај појењски Чивутин, знаменита личност историје наших дана, зове се Мозеш Мајстер. И као свугде Чивути, тако је и овај био у селу трговац. Трговао је као и свугде Чивути. То је већ тако њихов занат. И као свугде Чивути тако је и он имао са становништвом

ситних диференција и нерасчишћених рачуна, те једног дана пајњска момчад нападе Мозеша у стану, уништи му робу, спали му „трговачке“ књиге, а њему самом испребија ребра. Тај револуциони акт пајњских Румуна изгледа да се није тицао толико Мозешове главе, колико његових тефтера. Испребијаном Мозешу пак попретише да ће га убити, ако одма не напусти село.

Жандармерија се наравно умешала, а револуционарни арслани, чим видеше жандаре, стишаше се. Кад се пак жандармерија удалила, револуционари се опет појавише пред кућом Мозешовом па му — полупаше прозоре. На челу ове револуције стоје: сеоски кнез, поткнез и синови сеоског благајника.

То је историја ердељског Невесиња. Не верујете? Узмите само мађарске новине и читајте. Занимљива је и врло је поучна историја овог ердељског устанка: ту се можете уверити како је мађарска штампа у стању надувати и најмању ситницу, кад њоме хоће да дражи Мађаре против немађарских народа. А уверићe се уједно како уме да јаукне сва чивутска штампа, кад једном Мозешу Мајстеру испребијају ребра.

Криза у Угарској.

У уторак 6. (19.) децембра састаће се поново угарски сабор и то и овом приликом само на по сата, јер толико ће од прилике трајати ова седница, на којој ће се прочитати краљев указ о поновном одгађању сабора. После тога заступнички ће дом а можда и великашки протестовати против поновног одгађања сабора — и дневни ће ред с тиме бити исцрпен. Сабор ће се поново разићи, да се тамо после два-три месеца опет састане, јер као што најновији гласови тврде, сабор овога пута још неће бити коначно распуштен, већ само одложен, и то као што некоји нагађају до 13. (26.) фебруара и то свакако због тога, да би влада добила времена, да се што боље спреми за изборе, јер данас ни највеће оптимисте не верују у успешан резултат Лукачевих преговора.

Мада барон Фејервари брижљиво таји предмет своје последње аудијенције, ипак се приближно сигурно може констатовати, да је прекјуче, кад је био на аудијенцији код краља, донесена коначна одлука о поновном одгађању сабора. Још истог дана, у среду, барон се Фејервари вратио у Будимпешту, где је у његову стану одржан министарски савет, на коме је својим друговима реферисао о резултату своје аудијенције.

Пре уторника одржаће све странке конференције, на којима ће одлучивати о свом држању према одгађању сабора.

Владини планови.

Сва се извешћа о аудијенцији министра-председника барона Фејерварија слажу у томе, да се барон Фејервари вратио у Будимпешту с краљевим указом којим се сабор поново одгађа. „Pester Lloyd“ међутим зна, да је влада још раније добила пуномоћ да сабор одгоди или распусти и да је Фејервари приликом своје последње аудијенције реферисао краљу само о политичкој ситуацији нарочито пак о преговорима међу појединим странкама. „Pester Lloyd“ зна и то, да ће после одгађања сабора отпочети преговори с коалицијом. Како је пак „P. L.“ о владиним намерама веома добро обавештен, то ни у овај мах немамо узрока да посумњамо у добру му обавештеност. Дакле после поновног одгађања сабора отпочеће поново преговори с коалицијом. Ко? Влада? С Фејерваријевом владом коалиција не ће да преговара. А на на основу чега? Јер без мађарске команде и без осталих војних уступака удружена опозиција неће ни да чује о миру. На оним основама, на којима су досада вођени преговори, не може се више преговарати, јер би значило трајити време у залуд. Ако ћемо дакле веровати не само у добру обавештеност него и у озбиљност те вести, коју је донео „P. L.“ морамо претпоставити, да ће поново бити изаслан homo regius, који ће доћи и ако не са свима, а оно ипак са значајним уступцима, којима би се удружена опозиција евентуално могла и задовољити. Или је ова вест добро обавештеног „Pest. Lloyda“ измишљена само тога ради, да пред састанком сабора умири раздражене духове изгледима на нове преговоре?

Поновно одгађање сабора.

У уторак ће се састати угарски сабор после дуге тромесечне паузе, али одма ће још истог дана бити осуђен на подужи, по свој прилици двомесечни почивак. Одма чим се буде састао, биће краљевим указом одгођен до 13. (26.) фебруара. Удружена ће опозиција наравно као и досада у сабору протестовати против одгађања, а том ће се протесту овог пута, као што се чини, придружити и либерална странка, те ће овај протест, што се досада још није догодило, бити донесен једногласно. Влада се пак ни овога пута неће појавити на седници: свакако се боји, да јој у сабору не приреде онакав дочек, какав приређују њезиним жупанима у жупанијским скупштинама.

Опозициона штампа мађарска већ сад жестоко протестује против одгађања сабора, жигошући ову меру владину као сасма неуставну, јер му у овој години не остаје времена да узме у претрес државни прорачун и завршне рачуне државне, као што то закон наређује.

Догађаји у Русији.

Док се у европској Русији још једнако високо дижу вали разбуктали страсти, дотле жица доноси жалосне вести из далеке Манчурије. У *Харбину*, једној од главних варошиа Манчурије, руски војници су имали страшан међусобни бој, у којем је легло 400 Руса. Престиж Русије је и онако много штете претрпео у очима Кинеза после ужасних пораза руског оружја у руско-јапанском рату, а шта ће тек сада мислити жути Азијати, кад су у Харбину видели грозну братоубилачку борбу руских војника?!

Положај је све горе, јер сад осим досадашњих бунтовних гарнизона подигоше буну и трупе у Новоросијску. Уз то је велико зло, што министар-председник гроф *Вите*, представник либералног правца, води огорчену борбу против управника министарства унутрашњих дела *Дурнова*, који је крајњи реакционар. Дворска странка потпомаже Дурнова против Вите-а, а овога нападају чак и чланови земстава. Гроф Вите је изјавио, е није немогуће, да због трајања анархичног стања није немогуће, да ће се повући натраг реформе, обећане у уставном прогласу од 17. (30.) октобра.

Глас о завери да се цар збаци.

Лондонски „*Дејли Експрес*“ јавља из *Варшаве*: „Овде се чује, да је било завере земстава, да се *цар збаци с престола*. Кад се видело, да су се планови Витеови изјаловили, отпочеше земства *покрет да бирају уставног владара*. Предложено је више особа, али су све одбијене, јер беху непопуларне или неспособне. На послетку кажу е су се споразумели, да *прогласе кнеза Долгорукога за првог уставног владара Русије*.“ —

Ово је све луда гатка енглеског листа.

Отпуштени чиновници.

Министар унутр. дела *Дурново* телеграфски је наредио, да се *одма отпусте сви поштанско телеграфски чиновници*. Одбор отпуштених сазвао је ванредну седницу, да се саветују о положају.

Два „поштењаковића“.

Руско-јапански рат је показао, да је Русија у Јапану и Кореји као дипломатске заступнике имала све саме *дембеле* и *сребролупце*, који су немилосрдно плевили државу. Од те сорте беху и руски посланик на кореанском двору, дејствителни статски саветник *Павлов* и руски војни агент у Шангају, генерал-мајор *Десино*. Павлов се тек онда сетио, да извести своју владу, шта Јапан спрема Русији, кад су у чемулпској луци под кишом ђулади силне јапанске ескадре већ гинули храбри руски морнари на „Варјагу“ и „Корејцу“.

Али ако г. Павлов ту није вршио своју дужност, показао је да је бар вешт *финансијер* — за свој џеп. Кад је свршен несретни рат с Јапаном, онда је руска влада поверила Павлову, који је међутим премештен у Шангај, и генералу Десино-у, да руководе превозом порт-артурских заробљеника у Русију. Они су тај посао и извршили, али кад је државна контрола прегледала њихове рачуне, нашла је — како „Русь“ јавља — да су ови, богме, врло папрени. Г. г. Павлов и Десино су наиме потрошили на евакуацију 8000 порт-артураца 3·5 *милијона рубаља*. Држава им је исплатила тај новац, мислећи да заиста толико стаје тај пренос. Но кад је пре 3—4 месеца влада склапала уговор са добровољном флотом и одељењем трговачке флоте, да пренесу *све* заробљенике из Јапана, испоставило се, да та друштва рачунају по сваком момку до Одесе 165, односно 115 рубаља, тако да би држава имала да за превоз 12.000 заробљеника плати 1.350,000 рубаља. А она два „поштењаковића“ наплаћивали су за превоз једног човека по 305—375 рубаља!

Зато су *обојица предани суду*. Какву је заслужио казну на пр. *Павлов*, човек, кога у Русији држе за главног кривца руских несрећа на Далеком Истоку, па је и после несретнога рата, који је открио тако ужасне ране на телу руске управе, формално крао државу?! Он и његов красни друг *стриљали* су *у џеп* преко 2 *милијона рубаља*, а они јадни војници, који су поднели порт-артурске страхоте, на путу у отаџбину нису имали ни честите хране, ни одела. Павлов и генерал Десино отправљали су кући те јунаке као скотове, гладне и одрпане!

Саборски одбор
и српске земљорадничке задруге.

— *Одговор на подметања.* —

У 259. броју „Заставе“ проговорио је и господар *Пера Милорадовић*. Тај *манастирски шпекуланш* у место да се у мишију рупу завукао и покрио ушима, он се још кочопери и размеће по „Застави“! Боље би урадио г. Пера, да је мировао и гледао свога посла, па не би даље брукао и себе и странку; но хоће му се, па нек' му је просто!

Г. Пера, правдајући се, хвата се све више у лажи. Износи о себи следеће: „Лаж је, да ја нисам био на уречено време у Темишвару, кад ми је г. *Машијевић* брзојавио. Из гостинске књиге хотела „Хунгарије“ у Темишвару може се видети, да сам 21. априла т. г. био у Темишвару“. Још у првоме чланку (252. бр. „Браника“) изнео сам, да је Милорадовић на дражби бездинској пред присутнима тврдио, да му на понуђени споразум није одговорено, да брзојава није од г. Матијевића примио, услед чега напада Савез и истим поводом ружи родољубе око Савеза. За доказ овога навешћу још следеће: Лицитација је на 10 минута била одгођена. Ја сам са неколицином ратара држао споразум. К нама приближио се сам Пера *Лунгулов* пребацујући, да је „Савез крив, јер ено човек тврди, да му на писмо нису ни одговорили“, на што сам га позвао, да нас на миру остави додавши, да Милорадовић не говори истину. Г. *Ђермановић* је доказивао, да је Милорадовићу брзојављено. — Господар Пера сада друкчије гуди! Признаје, да је брзојава примио. Према томе о дражби је лагао. Но он тврди, да је 21. апр. т. г. био у Темишвару; али онда не г. Ђермановић, већ је главом г. Пера „закаснио“, јер 21. апр. *до подне* била је — дражба у Бездину.

Г. Пера толико је дрзак, е сме јавно рећи, да је „нитковска лаж“ и да му се подмеће, да се изјаснио, у име радикалне странке, да удара противу Савеза. Света је истина, да се г. Пера овим хвастао у порти манастирској, услед чега се и живља препирка изродила. За доказ овога позивам се на високопречасног г. архимандрита *Дошена*, јереја Миливоја *Поповића*, г. *Ђермановића*, г. *Јовановића* из Н. Села, Косту *Куршуловог* из Батање. Ако је мало оволико сведока, потврдићу то још са толико. Реците сада, г. Перо, ко је „нитковски слагао“?

Тако је исто измишљотина, да се пре дражбе по Батањи говорило „о неким силним новцима, што ће Загреб дати; и о некој земљи, коју српском народу хоће владика и патријарх да даде, а радикали су против тога“. Прљаво је ово средство у рукама несавесних, који хоће све шири јаз међу вишом јерархијом и народом!

Не може да се доста начуди г. Пера, што му се красно писмо његово, којим је понудио споразум Савезу, на пазар изнело, јер да намере његове открива, а овамо гдегод стигне, истиче се као неки велики родољуб размећући се, какве све користи(!?) српском народу он чини закупљивањем манастирских земаља, као што се и у Бездину хвалисао чим је стигао. Толико је уображен да истиче, како сам ја њега „једнако облетао, пратио му сваки корак, распитивао га“... О, о, господар Перо! Ви сте заиста уображена величина наша! Да није Вас, манастирске би се земље у бесцење издавале! Вас треба „српско задругарство“ за „заштитника“ да прими на страх — алмажана, од којих Ви и Вама подобни толико зазирете, да чак и г. Ђермановићу подваљујете, „да се сав запенушио, да створи овде у Банату алмажанско царство“. Ви сте, г. Перо, великих заслуга заистину стекли по нашу народну ствар! А како у нашем народном животу играте још и неку ролу велику, то нам најбоље доказује, да нам је све труло!

Пошто сте Ви, г. Перо, узели себи толико слободе, да нама јавно подмећете, „да очигледно хоћемо на рачун српских народних добара да се користимо“, „Савез силом да угурамо у корист својих себичних и страначких рачуна“, да „стварамо себи мало кпефта на рачун народних добара“, не замерите, што ћу јавно на Вас ова питања да управим:

1.) да ли је истина, да земљу ман. Војловице у подзакуп имаде добар део *Несрба?* Колико Вам подзакупници по јутру плаћају? И због чега нисте више у друштву са она три Србина, са којима сте исту земљу у закуп узели?

2.) је ли истина, да земљу ман Месића имају у подзакуп *само два Ср.*

бина, остали да су *Власи?* И колико Вам подзакупници по јутру плаћају?

3.) још једном реците, колико сте преко досадање аренде код ман. Месића дали? Да ли 2015 круна или само 1000 круна?

4.) није ли истина, да земљу ман. Бездина обећаваште и тражисте за себе истина не „велике користи?“

5.) због чега нисте и на даље повереник „Привредников“ за Панчево?

Изволите, г. Перо, на ова питања одговорити и онда ћемо се даље разговарати!

Пребацује ми се држање моје приликом избора проте арадског (ту, дакле, боли!). Међутим, коме је год стање ствари познато, сваки је држање моје одобрио. После одговора Милорадовићева бићу слободан запитати, да ли радикална странка и на даље може трпети у средини својој једног Милорадовића?!

Г. Перо, Ви имате реч!

Батања, 13. дец. 1905.

Михајло Пандуровић.

НОВИ САД, 2. децембра 1905.

— **Ко кортешује?** Поводом тога, што у 283. „Morgenblatt“-у овдашњег радикалског органа „*Застава*“ неки задругар тобоже из Славоније (а овамо тај „задругар“ седи у „Заставину“ уредништву) трабуња о том, како „Браник“ бајаги кортешује, пише нам један наш пријатељ, да се читави дењкови „Заставе“ шиљу појединцима, да је цабе раздају народу. Знамо ми то, а познато нам је и то, да сада огромна већина задругара с презрењем гура од себе наметницу „Заставу.“ „Заставаши“ су одавно прогласили српске земљорадничке задруге за своју домену, некима су натурили „петковачу“, да се задругари „созидавају“ мудрошћу радикалском. Али задругари су добро схватили свој позив: *да гледе свог посла, а прогнају паршизанство из својих редова*, нарочито пак нису вољни да подлегну радикалској пропаганди.

Нас је некад „Застава“ клеветала, да смо противници земљорадничким задругама и тиме је *она* кортешовала. А данас *прваци радикалски ударају на српске земљорадничке задруге* само да зајазе једног свог оберкортепа, и тиме радикали дивно доказују, како им је на срцу привредни напредак српског народа.

Дотични бројеви „Браника“ разаслати су по жељи оних људи, који желе да наш земљораднички народ упозна цело радикалско неваљалство, које су поводом закупа земље манастира Сенђурђа и Бездина тако маркантно илустровали у „Бранику“ баш сами задругари. То боли и љуто пече радикалски устарабарски саборски одбор и „Заставу,“ али болиће их још и љуће!

После избора вар. представника у Вел. Бечкереку.

— Један приложак за упознавање радикалке подлости. —

Вел. Бечкерек, на св. Андрију Првозваног 1905.

Дописник из Вел. Бечкерека у 261. броју «Браника» од 11. (24.) новембра о. г. распечалио се у свом «родољубљу», те је употребио осетљивост «Браникову» у политичким стварима, да се набаци клеветом на неке овдашње одличне присташе српске народне слободоумне странке, подмећући им, да су пактирали с Кошутовцима. Ми веома жалимо, што је «Браник», полазећи са свога становишта да се с Кошутовским шовинистама не сме склапати никакав споразум, — поверовао оном «Ш-ић»-у, који не сме да потпише свог правог имена, јер то мора да је и опет какав *радикалски шврћ-а*, као и онај нитков који је после избора трећине црк. скупштинара мистифицирао Ваш лист.

Чим је то радикалче у «Бранику» изнело неистину, одма се нашао и други, да у «Застави» онако по радикалски безобразно нападне г.г. дра Милоша *Ђорђевића* и Павла Ј. *Поповића*, а уједно да нападне и «Браник» и целу нашу странку. Навикнути смо већ, да се у сваком броју „Заставе“ лаже и тај лист ниједан паметан човек и не узима озбиљно; али не можемо допустити, да овдашњи радикали *иза шуђих леђа* протурују своје лажи чак и у «Браник» и да клеветају наше најбоље људе овде.

Оно, што је изнео тај радикалски „*шврћ-а*“ о избору в.-бечкеречких представника од 9. (22.) новембра о. г., *иресна је лаж.* За дан св. Димитрија била је, истина, сазвана нека конференција ради договора о предстојећим изборима варошких представника, но пука је *неисшина, да су на шу конференцију били позвани виђенији Срби из свију варошких четврти.* Тај в.-бечкеречки „*шврћ-а*“ нека не пљује истини у очи, јер на пр. баш г. *Павле Ј. Поповић*, умировљени срп. нар. учитељ, и више његових другова нису позвани на ту конференцију. Што пак остали, позвани, не дођоше, сигурно имадоше разлога. Држали су и ужу конференцију, за коју г. Павле Ј. Поповић *није ни знао ни чуо да ће бити*, па и опет га *не позваше* на конференцију. Само је био *позван и присутан на чисто српској народној конференцији* градској и чонтикарске четврти. Па зашто онај „*шврћ-а*“ не спомену у свом допису ову конференцију? И чија је заслуга, што је у обе те четврти продрла *чисто српска листа* са *само четири радикала* (поред 13 редовних и 5 заменика представника), а није продрла листа градског радикалског црног попа, његова мешовита листа, састављена у споразуму са Словацима и Немцима градске четврти? И што не спомену тај вајни дописник, да је баш његов главни адут, регалним печатом жигосани ак-радикал, искао и наметао се, да га у IV., V., VI., VII. па и у VIII. (његовој) четврти бирају за представника, само да покаже свом начеонику, како је «популаран». За «изузетком» VIII. српске четврти рида и јадикује „*Ш-ић*“ зато, што *у тој VIII. четврти срамно паде и пропаде жигосани ак-радикал* са још три своја igen-Bruder-а, јер зна и то, да баш *ша четири радикала у својој четврти никада за ововарошке представнике неће бити бирани.* Та баш су **та четири радикалска адута у тој VIII. четврти преко ноћ пре шест година уочи самог избора зготовили мешовиту листу** и с њоме победили, *само да у представништво не уђу виђенији Срби ниште странке*, него само радикали и њихове пришипетље.

У тој VIII. четврти било је свега 343 бирача, и то 203 српска гласа, и 140 Немаца, Мађара и Словака. Па зар и опет да допустимо радикалима да *пашују?* Јок, то више бити не може! Дадосмо, истина, *једно* представничко место *свесном* Немцу, али четири ак-радикала из те њихове четврти добише «пакрачки декрет» за увек, па баш и онај жигосани, који је ковао оне дописе у «Бранику» и «Застави», а месеца јула мистифицирао уредништво «Браника» после избора трећине црквено-школских скупштинара.

За конференцију, одржану «са Кошутовцима» за I., II. и III. немачку и средњеварошку четврт у гостионици «код вароши Пеште», вели *Ш-ић*, да је видео «и неке до данас свагда родољубиве Србе, како са Кошутовцима истичу кандидате и за српску четврт». И то је *иресна лаж*, осим ако их сам тај *Ш-ић* као присутан није са Кошутовцима споразумно истицао. Па што не изнесе тај «родољубиви» *Ш-ић* бар једну од тих, у тој конференцији састављених представничких листина за чисто српске четврти?

Него ја ћу да кажем, како је у истини било. Ја знам, да је на тој конференцији већ било радикала и неколико наших ратара градске четврти, кад је г. др. Милош *Ђорђевић* као бирач немачке четврти отишао на тренутак-два у ту дворницу, те је ту **г. др. Ђорђевић опоменуо наше градске ратаре, да им тамо места нема** *и да се ни за живу главу не усуде упуштати се у кандидацију представника ниши у какав договор*, но *да се одма из дворнице удале.* После неколико тренутака г. др. Ђорђевић и сам напусти дворницу. *Радикали* пак и даље *остадоше са Кошутовцима* и продужише с овима саветовање.

Тај *Ш—ић*, жалосни српски син, и не зна, да је и од кога је цело овдашње српско грађанство до доласка Кошутова и при онда држаним говорима спремљено и упућено било, да ни своме слушчету ни шегрчету не дозволи да буде при Кошутову доласку и говорима. Осванули радикалски плакати пак само су нека месна брука били.

А што *Ш—ић* снева о неком компромису у III. четврти (то је средње-варошка четврт), није истина да га је било. Јер да га је у истини било, не би та два млада трговца нанели ту бруку целој вароши, а особито III. вар. четврти, пошто је један (истина, Србин) изабран за представника, а нити је бирач те четврти, мада у њој живи, нити по закону може бити изабран. По *можда је шај комиромис онда склопљен, када се кусало печено прасе и прасеће главе, са црквене славе однесене, а црквеним крупашима у име дневница заливале?*

Видите, какву ми муку мучимо и срамоту подносимо, коју бруку данас *расирсвља не само месни црквени одбор, но и месни кр. суд!* Све то имамо захвалити радикалима и њихову »поштењу«.

Овдашњи су *радикали сад грдно страдали*; они су *овде свршили*, њихови главни адути добише »пакрачке декрете«, а чућете и уверићете се о том, док овамо стигне решење саборског одбора, донесено у заседању од 11., 12. и 13. октобра о. г., као и решење нашег епарх. адм. одбора на тужбу г. Павла Ј. Поповића од јуна 1902. г. и на уток истог од 7. (20.) септ. 1905., — видећете онда, да су *овдашњи радикали срамно свршили*, јер је у седници саборског одбора од 11., 12. и 13. окт. о. г. донесено решење, којим је *одбијен* уток в.-бечкеречке црк. општине против решења адм. одбора темишварског, којим је уништен избор председника и осталих часника општинских од 1902. г., а каквих ће тек онда брука и скандала на јавност изићи!

На крају ћу умолити сл. уредништво, да у будуће не дозвољава, да се којекакви радикалски никоговићи користе правим, прекаљеним српским правцем нашег „Браника“, те да у *њему* сумњиче наше најбоље људе*). Ено им њихова лажљива „Застава“: тамо могу дрљати што хоће, на њено »писаније« каже наш народ: Пси лају, ветар носи!

Један за све.

*) Сасвим усвајамо ову напомену поштованог дописника. Онај допис нам је послат *посредством* једнога господина, кога ми врло добро познајемо и у ком иначе свагда имамо поверења; можда је и он обманут, те тако и ми упадосмо и нехотице у погрешку, да уврстимо један допис, који злонамерно изврће истину. Нека нам наши поштовани пријатељи у Вел. Бечкереку за овај мах опросте.

Уредн. „Браника“.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 2. децембра 1905

— **Осуђен клеветник.** Нашем свету је и сувише познат онај новинарски рептил, што је под насловом „*Мале Новине*“ у Будимпешти излазио и као прирепак овдашњег радикалског органа тровао српске сељаке, који су то чудовиште новинарско куповали за 1 новчић. „Уредник“ тога листа беше злогласни распоп *Никола Марковић-Ердељан.* Није било у Српству поштена јавног радника, кога тај револвер-шорналиста није нагрдио, оклеветао и оцрнио. Али је долијао! Прво су га цакнули Чивути, који су издавали његов „лист“, а сад је и *осуђен* на *затвор* и *глобу* због свог клеветничког писања.

Пре две-три године неки Костић покренуо је мисао за оснивање српске деоничарске штампарије у Будимпешти. Друштво се није конституисало, а од скупљеног новца плаћен је дефицит листа „Српских Новости“. Николи Марковићу-Ердељану није ђаво дао мира, него у својој пачаври оклевета г. г. Стевана В. *Поповића*, нар. заступника и управитеља Текелијанума, дра Милана *Мандића*, адвоката у Будимпешти, и Ђуру *Малића*, чиновника, да су *они* смотали тај новац. По себи се разуме, да су оклеветана господа тужили суду клеветника, те је у тој ствари у уторак отпочела расправа, која је трајала све до ономад у 4 с. ујутро. На расправи је распоп свакојако извијао, али му председник није дао да врда. Онда је оптужени понудио доказни поступак, али суд је видео, да он неће ништа доказати, те зато одбије доказни поступак. Поротници у свом вердикту прогласе Николу Марковића-Ердељана *кривим* по делу увреде части у три случаја и суд га *осуди на 3 месеца простог затвора* и на *600 К новчане глобе.* —

Што је распоп тражио, то је и добио!

— **Рочиште у ствари закупа земље ман. Бездина.** Јављају нам ово: У понедељак, 28. нов. (11. дец.) о. г., одржано је у *Мунари* рочиште по познатој несрпској тужби *радикалског устарабарског саборског одбора* против српске земљорадничке задруге у Батањи. Присутни су били: Заступник саб. одбора др. Бранко *Илијћ*, заступник Савеза српских земљорадничких задруга г. др. *Пачу* и изасланик Савеза, г. Аћим *Ђермановић*. Решење ће суд донети док проучи списе, те ће онда известити и странке. За рочиште није нико знао осим странака, те зато никога другога и не беше на рочишту, осим њих.

— **Нов Србин инжињер.** Из *Беча* добијамо од управе *Академског Удружења Срба Техничара* ову вест од 30. нов. (13. дец.) о. г.:

„Јављамо Вам у име Акад. Удружења Срба Техничара радосну вест, да је јуче 12./XII. п. н. на овдашњој политехници наш бивши председник, а сада члан стручњак госп. Коста *Перић*, родом из Чуруга у Бачкој, положио *инжињерски испит* и то са *врло добрим* успехом.“

— **Берберин промовисан за доктора права.** Читамо у „Бранкову Колу“ за овај редак пример истрајности код једног младог Србина:

„Ових је дана у Бечу промовиран за доктора права Србин *Миливоје Јаковљевић*, берберин, родом из Срема. Јаковљевић је у Сремским Карловцима свршио два разреда гимназије, па како су му родитељи били веома сиромашни, нису га могли издржавати, те је морао напустити школу и отићи на берберски занат. Доцније је, као берберски момак, дошао у Беч, где је наскоро отворио своју малу радњицу. Али је Миливоје толико жудео за науком, да почне поново учити. Године 1896. упише се као приватан ђак у једну гимназију у Бечу, па је био толико вредан, да за четири године положи шест разреда и испит зрелости и упише се на правнички факултет Бечкога универзитета и сад је промовисан за доктора права. За све време школовања он је водио своју радњу и тиме се издржавао.“

Ово је заиста редак пример енергије не само код нас Срба, него и код великих народа на културном Западу. Живео млади доктор!

— **Промоција.** Из *Беча* нам јављају, да је на тамошњем свеучилишту промовисан, 28. новембра (11. децембра) о. г., за *доктора права* г. Драгомир *Марковић*, син покојног опште уваженог начеоника железница у Србији Мите Марковића. Млади доктор беше свагда одличан ђак. Живео!

— **Положио докторат.** Из *Клужа* нам тамошња српска академска омладина пише ово: „На клушком свеучилишту је ових дана положио *докторат из политичких наука* друг нам *Србин римокатолике вере* г. Александар *Моч*. Он је родом Жабаљац, а свршио је *српску* гимназију у Новом Саду и увек је учествовао у српским омладинским покретима као прави Србин, јер гесло му је, које он наглашава кад се говори о вери: Србин је брат мио, ма које вере био. Живео наш брат римокатолик!“

— **Како се у Великом Бечкереку србује.** И у Великом Бечкереку испропадаше, изгубише се Срби варошани, господа. Нестаде их као и у многим другим местима, где смо неспособни, већином зевајући, жмирећи или терајући кера, од дошљака прегажени. Обично се и ратари угледају у рђав пример варошана, који их за собом повлаче и упропашћују и тако се и по онима селима изгубисмо, око којих нам варошани испропадаше.

Али у Великом Бечкереку одржа се, хвала Богу, језгро ратара, који из дана у дан и напредују, а недавно, при изборима за варошко представништво победише Срби у Бечкереку, изабраше већину а све без велике ларме и галаме. Тако ће управа Бечкерека — после дугог застоја и после велике чаме — хвала Богу опет у српске руке доћи.

Ми смо уверени, да Срби у Бечкереку неће на томе застати, већ да ће знати и разумети, како се сад продужити мора, па да се Српство у свему узмогне у Бечкеречане угледати и од њих се поучити, *како се србује.*

Новости са стране.

— **Опасне ноћи у Петрограду.** Под овим насловом саопштава „Corriere della Sera“ извештај свог дописника из Петрограда, који између осталог каже: „Ноћи у Петрограду постале су страшне, опасне и фантастичне. Оно што се догађа дању то човек види, чује и нада се добру или злу. Али ноћу је друкчије; пролазећи после десет сати у вече петроградским улицама

приказују нам се свакојаке фигуре: Радници штрајкачи помешани са побуњеним војницима и измењеним капама; разни чиновници; растерани полицајци; проститутке; разуздани пролетарци; лупежи и најпрепреденији кесароши, просјаци и т. д. Све то крстари улицама, које су већим делом мрачне, те човек пролазећи каквом мирном улицом, наједан пут се зачуди кад од некуд искрсне предањ какав чопор тих ноћних тица. Највише има просјака, међу којима су више од половине најопаснији лупежи. Има их скоро у свакој улици, па вам се полако и неприметно приближе са подераним оделом и ужасним лицем као каква авет, да вас чисто страх обузме. Највећа опасност од њих прети, јер их је на хиљаде. Док тражи милостињу изгледа гурав и сакат, али ако му не дате, и то доста, одједанпут се пред вама исправи, оштро вас погледа и покаже песницу. Има их и са црвеним фењерима и електричним малим фењерима на дугме, те се у оном мраку скамените од страха кад вам изненада прсне пред очима црвена или жута светлост, при којој вам се укаже каква одрпаница са лицем пуним гнева и претње. Те неизвесне опасности којима се човек излаже ноћу у Петрограду, нарочито од 11 до 2 часа по поноћи, задају човеку толико страха, да коме је иоле мио живот, бежи зарана кући. Па и поред свих предострожности од стране полицијских и војних власти, још су увек ноћи у Петрограду врло опасне".

Тако завршује свој извештај петроградски дописник споменутог листа.

НОВИЈЕ.

Петроград, 1. децембра. Генерал-лајтнант *Дејан Суботић* наименован је за *генералног гувернера у Туркестану* и за команданта војске у туркестанском војеном округу. (Као што је познато, генерал *Суботић* је Србин, син пок. српског књижевника дра Јована Суботића и супруге му Савке рођене *Полит-Десанчићеве.* — Ур. „Бр.")

Битољ, 1. децембра. (Изв. „Бегр. Новина.") Ноћу између суботе и недеље дошло је код Њивице, у битољском вилајету, до борбе између турске војске и грчке чете. Турци су заробили четовођу, Крћанина Јању и десет четника, *убили* два четника, тројицу ранили; шест четника је умакло.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника".

Положај у Угарској. — Покрет међу Румунима у Ердељу.

Будимпешта, 2. децембра. Министар унутарњих дела Криштофи наредио је, да се против покрета у крајевима, где Румуни живе, учине потребне превентивне мере. Министар упућује дотичне власти, да траже војничку силу, где је мало жандармерије. На више угрожених места већ је одаслата жандармерија и војска. Жандармеријске патроле појачане су војницима. Државни одветници су упућени, да с највећом пажњом прате тај покрет те да у случају дражења и побуне одма поступе. Како власти држе, да су дражења већином последица говора, држаних на народним зборовима, то је до даљег забрањено држати зборове на земљишту 4 жупаније у Ердељу. (Денунцијације коалиционашких листова дакле имају успеха: Румунски крајеви у Ердељу су сад у опсадном стању. — Ур. „Бр.")

Мако, 2. децембра. Како варошка муниципија није дала станове амо стиглој војсци, то је пешадија смештена у школе, а коњица по сељачким кућама.

Догађаји у Русији.

Кијев, 2. децембра. У војсци још траје врење. Трупе се братиме са ђацима и радницима.

Петроград, 2. децембра. Гроф Игњатијев је ухапшен. Узрок његову ухапшењу је то, што је склопио заверу реакционара да збаци цара с престола, а да заведе диктатуру под једним реакционарним Великим Кнезом.

Лоћ, 2. децембра. „Црне стотине" чине велике изгреде против Чивута. Куће и дућани су опљачкани.

Петроград, 2. децембра. У Мерву влада ратно стање. (Мерв је руска тврђава у Закаспијском крају близу афганистанске границе. — Ур. „Бр.").

Љубљин, 2. децембра. Овде су војници приредили демонстрације под црвеним заставама.

Изјава.

Пера Милорадовић из Панчева и неки задругар из Славоније у беснилу свом, а по радикалском начину, лажу у „Застави", да сам ја на слави црквеној у Мартоношу резао свечарски колач са Чивутином и са њиме се љубио. Док ту лаж износе, *ништкови су и бишанге.*

Још нешто! Задругар из Славоније поручио ми, да се не размећем, јер може бити да ћу случајно дебљи крај извући. Ја бришем поруку ту и не плашим се претње те у часној и поштеној борби, у којој браним недужну моју задругу, те ћемо се, ако Бог да, у борби тој састајати још чешће са мирном савешћу, да тиме вршим своју свету дужност према народу моме.

Мартонош, у дану цара Уроша 1905 г.

Поп Младен Јосић
председник
Мартоношке Српске Земљорадничке Задруге.

Новосадска пијаца.

Извештај од 2 (15.) дец. 1905.

Нова жита.

Пшеница	I. квалоћа	—	К	16·— п.
„	II. „	—	„	15·— „
Зоб	— —	—	„	13·— „
Јечам	— —	—	„	13·— „
Кукуруз:	— —	—	„	—·— „
„	окрњен (стари)	—	„	14·— „
„	нови	—	„	12·40 „

Довози: слаби.
Расположење за куповање: умерено.
Продато је: 200 мц. пшенице; 30 мтц. зоби, 20 мтц. јечма и 150 мтц. кукуруза нова, 10 мц. кукуруза стара.

Марва, свињи и живина.

Волови по кили	— — — — —	66—68	п
Свињи тешки по кили	— К	92—98	„
„ средњи „ „	— — —	88—90	„
„ лаки „ „	— — —	80—84	„

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**
Одговорни уредник: **Јанко Перић.**

ОГЛАСИ.

70 јутара
добре земље
у једном комаду која још није разоравана, половица је ливада, а друга половица под ситном шумом, а све на равници, **продајем укупно по 45 форинти јутро.**

Земља се находи у **Србији**, а у атару вароши Кладова на Доњем Дунаву испод *Оршаве.*

За даље услове треба се *обратити мени у* **Земуну**, Лаудонова улица бр. 9. или мојој кући у *Кладову,* где се једновремено може видети земља, а и погодба закључити.

Петар Јоцковић,
емигрант из Србије.
563 1—10

СРЕЋКЕ
XXV. угарске
држав. лутрије
Главни згодитак
К 150.000·—
и 7690 споредних згодитака у своти од **К 215.000·—**
Жребање 28. децембра. Цена К 4·—

ПРОМЕСЕ
австр. кредитних срећака
од 1858. год.
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
К 300.000·—

1	згодитак од	К	60.000·—
1	„ „	„	30.000·—
2	згодитка по	„	10.000·—
2	„ „	„	4.000·—
3	„ „	„	3.000·—
3	„ „	„	2.000·—

Жребање 2. јануара 1906.
Цена К 17·—
Продаје:
Мењачница Централног Кредитног Завода
у Новом Саду.

Поштом шаљемо срећке и промесе кад нам се поред цене пошаљу још 35 пот. за поштарину. 560 3—

НОВООТВОРЕНА
КОНФЕКЦИОНА РАДЊА
ПАНТЕ СПАИЋА
У НОВОМ САДУ
у кући госп. АРСЕ ПАЈЕВИЋА, књижара, Дунавска улица бр. 36. препоручује велики избор готова одела за ГОСПОДУ, ДЕЧАКЕ и ДЕЦУ ☛ **најновијег кроја** ☚ **женске конфекције** за госпође и госпођице.
Цене јефтине и строго утврђене.
487 39—70

☛ **БИВШЕ** ☚
„СТОВАРИШТЕ МОГАН".
Услед нагомилавог еспапа у готовом оделу у нашој бившој филијали **„Стовариште Моган"** да би исто смањили,
продајемо
мушку, женску и дечију конфекцију
знатно 552 3-3
испод куповне цене.
С поштовањем
Капамација и Бонди
НОВИ САД, Главна ул. бр. 3.

ПОЗИВ
на
уписивање првог кола честица Српске Жабаљске Штедионице
као задруге у Жабљу.

Оснивамо Српску Жабаљску Штедионицу као задругу у Жабљу на честице са месечном уплатом. Задруги је циљ:

да даде прилике сваком члану па и најсиромашнијем да може месечном уплатом за кратко време стећи себи скроман извор, одакле ће чланови брзо и лако, у случају нужде, добивати зајмове и предујмове, те тиме себе у нужди испомоћи, а с друге стране ће чланови малом месечном уплатом уштедити и стећи себи и да не осете, своту новаца, која ће му донети и добити.

Месечна је уплата од једне честице 2 К. Уплата траје четир године. Прво коло оснива се на пет година.

Чланови задруге могу бити мушки и женски.

Пословни језик ове задруге биће српски са ћирилицом.

Сваки, који се за члана уписати жели, може узети једну или више честица, и мора по својој честици одма уплатити у име уписнине К 1. —

Чим се упише 200 честица сазваће се скупштина честичара да одобри правила задругина и рад ће се отпочети. Уписати се може код потписаних.

Ова ће задруга одговарати нашим потребама, зато позивајући сваког да се упише за члана, јављамо, да упис траје од данас до 18—31. јануара 1906.

У Жабљу, 30. новембра (13. децембра) 1905. 562 1-1

У име оснивача Српске Жабаљске Штедионице као задруге у Жабљу.

Коста Шилић, Гена Боришев, Стеван Дунђерин, Јован Чонкић, Обрад Чопкић, Живан Баић.

НЕМА ВИШЕ ПИЈАНСТВА 535 5—15
кад се употребљава Зоа-прашак, о чему добровољно стиже хиљадама захвалница.

ЗОА-ПРАШАК може се давати у кави, теју, јелу или спиритуозама, а да то пијанац не мора знати. Апсолутно је нешкодљив.

ЗОА-ПРАШАК више вреди него сви говори на свету о уздржавању, јер постизава дивно дејство, да се пијанац згади на спиритуоза.

ЗОА дејствује тако тихо и сигурно, да га пијанцу може дати без његова знања жена, сестра или кћи, а да он не мора знати, шта је био узрок те се он поправио.

ЗОА је хиљаде породица опет помирио, спасао је од срамоте и бешчасности хиљаде људи, који су после тога опет постали снажни суграђани и ваљани трговци. Он је многог младог човека одвео на прави пут к срећи и живот многих људи продужио за више година.

Цена дози, довољној за потпуно излечење, Кр 10·—. Разашиљање *дискретно, слободно од поштарине уз поузеће (per Nachnahme) или уз претходну пошиљку новца.* Поруџбине се имају упутити главном стоваришту (*General-Depot*) **Manhattan Unternehmung, Budapest,** *VIII., Bezerédy-Gasse 3.*

Власник и издавалац: Деоничарско друштво „Браник". **Штампарија деоничарског друштва „Браника".**